

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

LA

„BISERICA și ȘCOLA.“

Foia bisericească școlastică, literară și
economică.

— SCU Cluj / Central —

Cu 1 Iuliu stilul vechiu deschidem a bonament nou pe semestrul al II-lea la „Biserica și Școla.“

Rugăm pre toți domnii abonenți de până acum, cari doresc a ave foia noastră și pe viitoriu, se binevoiască a tramite la „Tipografia diecesană“ prețul de prenumerațiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARIA:

PE UN AN 5 fl. — cr.
„ 1/2 „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMÂNIA ȘI STRĂINĂTATE:

PE UN AN 14 franci.
„ 1/2 „ 7 fr.

Sprijinul moral și material, de care până acum s'a bucurat foia noastră, ne îndreptățește a spera, că și în viitoriu vom fi îmbrățișați de asemenea simpatii caldurate precum și de bunăvoința neștrămutată a On. Public cetitoriu.

Redacțiunea.

Invetatoriul în timpul ferielor.

Repețim astăzi de nou: „causa cea mai însemnată, carea preocupă, și trebuie, să preocupe întregă biserica și poporul nostru, este susținerea caracterului confesional al școlilor noastre din comunele serece.“

Acastă însemnată cauză, biserica o va poté resolve în mod nimerit numai dacă va poté promova în popor în măsură corăspunătoare spiritul de dărnicie pentru școlă și preste tot pentru susținerea școlilor noastre confesionale și pentru ridicarea lor la nivoul, pre carele îl reclamază trebuințele vieții de astăzi.

Un factor însemnat pentru realizarea acestui scop de atâta valoare în dezvoltarea noastră ulterioară sânt inșiși invetatorii, — pentru că este fapt, că cu cât școlile noastre vor produce rezultate mai mari și mai bune, cu atât se va promova în popor în măsură tot mai mare atât interesul față de școlă, cât și spiritul de dărnicie al poporului.

Cestiunile de școlă, cestiunile de învățământ sânt, și răman deschise, și pre acest teren nimenea nu poté face mai bune servitje, ca invetatoriul însuși, er timpul cel mai acomodat spre acest scop sânt feriele școlare.

Feriele sânt timp de odichnă pentru școlari și invetatori, dar în același timp sânt pentru invetatoriu un mijloc și o bună ocaziune spre a reprivi asupra celor esperiate în anii trecuți atât pre terenul instrucțiunii, cât și pre cel al educațiunii, si a-și poté face un plan de acțiune mai nimerit asupra modului de procedere în viitoriu.

Amintim acăsta aici cu atât mai vartos, cu cât este fapt, că atunci când reprivesce omul asupra ac-

tivității sale trecute, de regulă vede și poate constata, atât ceea ce a putut face, cât și ceea ce nu i-a succedat a face, precum și cauzele, pentru cari unele i-au succedat, ér altele nu.

Noi șcim, și constatăm cu bucurie, că multe din scólele noastre au produs frumoase rezultate în ale învățământului; și pre acest teren, mulțămită lui Dumnezeu, stăm după împrejurări destul de bine. În timpul nostru însă întâmpinăm mari greutăți în progresul, pre carele intenționăm, și este neapărat de lipsă să-l facem pre terenul educațiunii. Poate că la această să fiă cauza și împrejurarea, că planul de învățământ cere a-se tracta un material mare în scóla elementară.

Nouă însă așa ni-se pare, că ori cât este de mult materialul prescriș pentru scóla elementară, el se poate tracta întreg, și în același timp se poate pune pondul necesariu și pre educațiune, dacă ne vom sili, ca șilnic să înaintăm, și să ne însușim un metod mai bun și mai nimerit.

Educațiunea după stadiul de astăzi al pedagogiei trebuie se mérégă mână în mână cu instrucțiunea; și prin instrucțiune numai întru atât servim faptice generațiunilor viitoare și în genere desvoltării poporului, încât le dăm o bună educațiune.

A gândi asupra modului, cum să dăm generațiunilor viitoare o mai bună educațiune este datorința învățatoriului în timpul ferielor.

Serbarea jubileului

de 50 ani de preoție al Eminentiei Sale Inalt Présântitului Archiepiscop și Metropolit Dr. Silvestru Morariu Andreievici.

(Raport special.)

Cernăuți, 29 Iunie v. 1893.

Domnule Redactor! De trei șile mândra noastră țerișoră a îmbrăcat haină de serbătoare.

Aș îmbrăcat această haină, spre a-și da tributul ce-l merită bărbatul, carele stă în fruntea arhidieceșei noastre, și astfel să-și potă esprima cu demnitate stima, iubirea și reverința față de păstor, spre a dovedi faptice, că armonia dintre păstor și păstoriți, care s'a observat cu deosebire în período de aur a bisericei, a prins rădăcini adénci în poporul ortodox al Bucovinei — manifestându-se și în timpul de față, de câte ori ocașiunea spre această este binevenită.

„Vrednic este“ a șis, în ziua Sântilor Apostoli Petru și Pavel înainte de asta cu 50 de ani, biserica distinsului tiner Samuil Morariu Andreievici; și „cuvântul trup s'a făcut.“

Așezat în parochia din Ceahor, — pentru d'a lucra în via Domnului, — tinerul preot prin zelul și tactul său pastoral, prin vocațiunea sa adevărat proeșescă, prin eloquența-i puternică și atrăgătoare, atrase atențiunea bisericei asupra sa — și nu preste mult a fost chemat în centrul dieceșei la un teren mai mare de activitate pastorală.

Prin timpuri critice, prin vremuri grele a trebuit să trecă acest bărbat distins, să delătore obstacolele în drépta și în stânga, până s'ajungă „sus, sus, la parapete.“

Însă, a vremurilor grele dată și chemare este, ca să nască și să crească ómeni, cari să delătore norii cei întunecoși, cari să dea o nouă direcțiune, un nou impuls pentru un cât mai șpornic și mai succes rezultat. Au vremurile grele această parte bună, pentru-că „aurul în foc să lămureșce.“

După această mică introducere voiesc Domnule Redactor să Vă descriu — pe cât îmi va fi cu puțință — decursul acestei mărețe și impunătoare festivități.

Duminecă în 27 Iunie v. s'a ținut în toate bisericile ortodoxe din „dulcea Bucovină“ — al cărei pământ roditor e îngrășat cu sângele voinicilor lui „Ștefan cel mare“ — liturgie, ridicându-se rugăciuni ferbinți la Ceriu pentru îndelunga viață și sănătate a Pré Vrednicului păstor.

Eri în 28 l. c. la 7¹/₂ óre sara, se ținú vecernie cu litie în biserica seminarială, șevirșită de consilierul consistorial I. de Reus cu asistență numérosă, fiind de față un public ales și numéros, atât din capitală, cât și din provincie. Cântările ceremoniale le-a executat cu o rară precisiune corul seminarial.

După órele 8 pompósa reședință fú iluminată, încât avea un aspect feeric de tot frumos. În parcul, precum și pe strada residenței să afla un public numéros, care admira acest măreț spectacol.

Astăzi la 8 óre se începú serviciul Dumneșeșc în frumos și cu mult gust și artă decorata biserică a s-tei Paraschive.

O deputațiune compusă din cler și mireni conduse pe Inalt Pré Sântia Sa la biserică. După utreniue se roști o predică în limba ruteană.

Liturgia o oficiă însuși Eminentia Sa cu asistență fórte numérosă, fiind de față toate notabilitățile atât civile cât și militare în mare ținută; un public ales și numéros precum și multă poporațiune delatéră, încât spațiósa biserică și curtea bisericei gema de popor.

Cântările ceremoniale le execută atât la liturgie cât și în sala festivă, corurile societății „Academia ortodoxă“ și „Armonia,“ căpătând astfel serbătórea prin precisa esecutare a frumóselor melodii un caracter și mai festiv.

La finea liturgiei se suí pe amvon predicatorul bisericei catedrale Dr. Ștefan Saghin, care cu cunoscuta-i eloquență roști o frumóșă predică, în

care atinse momentele principale din viața Eminenției Sale.

După finirea serviciului divin, un cortegiu impunător de trăsură petrecu pe Eminenția Sa la rezidență.

Aici Eminenția Sa primi în sala albastră în audiență deputațiunile oficiale, pe când sala festivă fu ocupată de alălalt public, ér în galerie se afla o frumoasă cunună de dame și domnișore.

Deputațiunile, pe cari le-a primit Eminenția Sa sunt următoarele și anume :

Representanții guvernului în frunte cu presidentul țării baronul Kraus. Consulul rusesc. Consulul român Stamatiade. Escelenția Sa baronul A. Vasileo. Miliția sub conducerea generalului Mayer. Representanții țării sub conducerea căpitanului țării Dr. Iancu Lupu. Representanții universității sub conducerea Magnificenției Sale Domnului rector Dr. Emilian Voiuțchi. Representanții orașului Cernăuți. Representanții Judecătoriei. Representanții bisericilor : catolică, protestantă. Representanții cultului israelit. Procuratura de finanțe. Direcțiunea bunurilor. Representanții școlilor medii din Cernăuți și Suceava. Societatea politică „Concordia.“ Societatea pentru „cultura și literatura poporului român.“ „Societatea Dómnelor române.“ Deputațiunea societăților academice „Junimea“ și „Bucowyna“ etc.

După acestea fu condus Eminenția Sa de o deputațiune în sala festivă la scaunul arhieresc. Corul întonă la intrarea înaltului Prelat compozițiunea „Mărire lui Dumneșeu,“ ér poporul dela țără, după vechiul obicei tradițional, îl întâmpină cu „pâne și cu sare.“

Apoi pași înaintea Eminenției Sale Dr. I. cav. de Zotta, care în numele mirenilor ortodocși din eparchie, într-o cuvântare bine întogmită și adêne simțită — fiind de mai multe ori întrerupt prin strigăte prelungite de „să trăiescă“ la adresa Eminenției Sale — îi predă un frumos album cu mai multe sute de subscrieri în semn de adencă stimă și venerațiune, ce o au fiii sufleteșc față de Eminenția Sa, și tot odată cere încuviințarea, ca nova fundațiune proiectată din incidentul acesta, pentru ajutorarea copiilor sëraci ortodocși, să pórte numele de „fundațiunea Silvestru.“

Răspundënd Eminenția Sa prin o cuvântare plină de învățături, mulțameșce pentru onorurile făcute. Urmără strigăte prelungite de „Să trăiescă Eminenția Sa.“

Corul întonéză „mulți ani.“

Representantul clerului Prea Cuvioșia Sa părintele Archimandrit Filipovici vorbeșce în limba rusescă.

Eminenția Sa răspunde în aceeași limbă.

Mai cântând corul psalmul „Ție se cuvîne cântare“ se sfirși acéstă mare festivitate prin care s'a dovedit de nou, că poporul șcie prețui după merit

faptele unui om, care în întréga viață n'a avut și n'are de scop alta, decât scopul final al omului „Prémărirea lui Dumneșeu și fericirea credincioșilor săi.“

Afară de aceste Eminenția Sa a primit în decursul zilei o mulțime de depeșe din diferite țeri.

Încheiând acest scurt raport al meu, sper D-le Redactor, că pentru numerii proximi Vă voi poté pune la dispoziție atât de frumoasă și de învățături și sfaturi plină cuvântare a Eminenției Sale, cât și a D-lui Dr. I. cav. de Zotta și a D-lui Dr. Stefan Saghin.

Corespondentul.

Gardul gândului.

— Scriere poporală. —

(Continuare.)

Ajungënd acasă află pre mumă sa bolnavă în pat, și apropiându-se de pat îngenuchiă, și cerendu-și iertare, o rugă se-l primescă de nou de fiul ei, promițendu-i îndreptare. Veșënd acestea mumă-sa începü a plânge, și apoi i-șise : Dumneșeu se-te ierte, și se te primescă. Dacă vei fi, și vei face, precum ȳici, de bună sémă îți-va ajuta și Dumneșeu, și vei poté scóte necazul și rușinea din casa nóstră.

A doua ȳi se sculă Petrișor des de diminéță, și începü a-se apuca de lucru, și de aci înainte lucra și ȳiua și nóptea, de se mirau sătenii de el.

Cât fusese dënsul în temniță, mumă-sei i-se vënduse o parte din pământ, și cel pre carele îl mai avea, era însărcinat cu dëtoria. Vite avea puține acum biéta femeie. Abia i-mai remăsese doi boi și o vacă. Uneltele de economie erau în starea cea mai slabă ; ér casa și ocolul erau cu totulul părăsite, încât sémënau mai mult cu un feliu de pustietate, decât cu locuința de ómeni.

Când le-a veșut acestea Petrișor i-a întrat un cui în inimă, pentrucă își aducea aminte, că la tóte dënsul pórta vina. El prin purtarea lui a fost făcut pre tată-seu se fie nefericit, și l'a băgat în pământ nainte de vreme. El a adus pre mumă-sa în starea, în carea se află acum. El este urzitorul pustietății, carea o vedea acum pre tóte părțile în casă și în ocol.

Este mare pedépsă pre fiecare om, când i-apesă inima atátea pëcate grele ; dar dacă simte acéstă pedépsă, a făcut pașul dântăiu pentru îndreptare, séu cum am ȳice, și-a pus fundamentul la gardul gândului.

Pentru omul, care simte acéstă durere, ea este isvor de fericire, ér cel ce nu-o simte, nefericit rămâne tótă vieță. Și câți ómeni nu mai sunt în lume de soiul celor din urmă !

Petrișor simția acum fórte mult acéstă pedépsă. Inima lui era plină de un feliu de venin, carele îl-neliniștea. Acest venin îl-făcea pre de o parte se-și pună increderea în Dumneșeu, căruia în

tot momentul i-cerea iertare, și-i promitea îndreptare; ér pre de altă parte il-indemna la ură și la răsunare față de toți dușmanii bunăstării și fericirei nemului omenesc.

Își-ducea deci Petrișor: sum încă om tiner, voiu lucra, și voiu îndrepta tóte. Și precum dicea, așa și făcea. Ajunsesse el acum omul cel mai lucrător și cel mai cu grije și cu rënduielă în tot satul. Cât este sêptêmêna de mare, lucra, ca un voimic. Și când venia Dumineca, séu câte o sêrbătóre, mergea la sânta biserică, ér după biserică tot celalalt timp îl-petrecea în aceste sânté țile — stând de vorbă cu mumă-sa, și gândind, cum se facă, și cum se-și întocmescă lucrurile, ca se pótă merge cu mai mare sporiu înainte.

Biéta mumă-sa, după multele necazuri, câte idedeseră de cap, era bolnăviciósă; dar parecă intineria, când vedea pre Petrișor, cum alérgă, și cum se sbate, ca se-le facă tóte cât mai bine și mai bine.

Și Petrișor sporea în tóte; pentrucă se vedeți, pre omul, care lucră cu cuget și cu inimă curată în tóte ale lui, îl ajută și Dumneđeu, seau cum s'a indatinat lumea se dica: astfel de ómeni au noroc. Lumea pune mare preț pre noroc; dar cum va fi de rënd, aștéptă norocul sê-i vină așa, sciu și eu, de unde. Si norocul nu vine, pentru-că n'are de unde, dacă nu va veni din mânilé și din mintea omului. Lucrul și buna rënduielă în tóte este norocul omului, pentru-că pre aceste dóue totdeuna le insoțesce ajutorul lui Dumneđeu.

Și Petrișor avea noroc în tóte, și cu norocul lui în trei ani dela venirea sa din temniță a plătit tóte datoriile; ér uritul, carele își făcuse casă și adăpost bun în capul lui Petrișor gândea, ca se crepe de necaz, vêdënd că acum nu-l mai póte dăscăli. Inzădar i-dicea acum: „prostule și nefericitule, de ce te rumpi cu atâta lucru, nu scii tu că omul nu este făcut sê-se chinuiescă în lume, ci se-și petrécă; nu veđi tu cum rîd, și se petrec alți ómeni în joc și în veselie, cum merg pre la birt, și duc viéță albă; ér tu muncesci ca un dobitoc, și nici Dumineca nu vrei se fii în rînd cu ómenii, care sciu se trăiescă, și sê-se veseliescă.

Așa-i vorbiá, și așa-l dăscalea în tótă ziua uritul; dar Petrișor tăcea, și nu vrea se scie de el. Câte odată însé i-respondéa, și-i dicea: „mult mai pácălit tu pre mine, acum a venit vremea sê-te mai pácălesc și eu pre tine. Du-te dela mine afurisitu'e!

Și uritul, vêdënd că nu-l mai ascultă Petrișor, era pre aci sê-se și ducă, și se-l o părăsescă. Dar réul este réu, și dascalul reutăților n'are alta de lucru, decât la reutăți se gândescă. Și-a gândit deci uritul, și și-a đis: „nu-i nimic, n'are se rêmână nici Petrișor flăcău tótă viéța, mâne poimâne trêbue sê-se'n-sóre, — apoi grija mea, îl-fac eu se-și aducă pre dracul cu lăutari în casă. Și dacă nu voiu poté isbuti ca dênsul, voiu încerca cu muma sa. Odată trê-

bue sê mai fie și după voia mea, măcar de s'ar prêpădi lumea!

* * *

Și cum se va fi întêmplat, o cam nimerise cu însuratul uritul. Lui Petrișor, după-ce și-a plătit datoriile, și după-ce a vêdút, că și-a îndreptat tóte spre biue, în adevêr i-a venit gândul însuratului. Gânda și el adecă, ca tot omul, că nu este bine singur. Șciți, până nu se însoră omul, ori cum va fi, dar nu este om deplin.

Și om deplin voia sê-se facă și Petrișor. Și bine făcea, când voia, și când gândea așa.

Însuratul este lucru mare. Dar tocmai pentru-că este lucru mare trêbue se aibă omul multă socotélă, când pornesce pre calea însuratului, pentrucă nu este lucru de glumă, când omul își légă capul pentru tótă viéța, și încă cu o legătură, pre carea numai mórtea o mai póte desface.

Flăcării de însurat o sciu acésta fórte bine. Cum va fi de rënd însé la însurat vorbesce mai mult inima, decât mintea.

Mulți nu o nimeresc tocmai bine cu însuratul, pentrucă flăcării se uită la multe de tóte, și nu se vită la ceea-ce este mai de trebuință, că se pótă merge înainte.

Așa, unii caută frumșeța, alții caută bani, alții érași neam mare și rudeni bune, și numai puțini caută ceea ce este partea cea mai bună: buna creștere.

Mai bine este când le găsesce omul acestea tóte. Dar tóte parecă ar fi pré multe, și este greu sê-le afle omul grămadă. Ér dacă nu se pot afla chiar tóte, bine este, ca se-și afle omul măcar partea cea bună.

Pentru Petrișor era greu lucru însuratul. El ar fi dorit una, ér mumă-sa dorea alta, și bietul om n'ar fi voit sê-se însóre preste voia mumă-sei, pentrucă așa este scris, și așa și este: binecuvântarea părinților întăresce temelía casei pruncilor.

Marta, mama lui Petrișor, și acum era tot de părerea ei de mai nainte, și anume, că Petrișor se iea în căsătoria o fétă mai de neam, și dacă nu i-s'a potut sê-se facă cuscră cu fișpanul, credea, că bine va fi sê-se înrudescă cel puțin cu chinezul satului. Nu este vr'un domn mare biréul satului, își gândea ea, dar ori cât de mic se fie, tot este domn, și lumea tot îl cinstesce mai mult, decât pre alții.

Și chinezul avea și el o fetișoră, fétă de mărit. Și Marta gândea, că n'ar fi réu, ba s'ar potrive tocmai bine cu Petrișor, pentru-că și el este de neam de ómeni cinstiți, și el este cum se đice: viță de viie.

Tot cam așa gândea și chinezul. Și el ar fi vrut sê-se facă lucrul, pentrucă Mărióra, féta lui, ca fétă de chinez nu pré era învețată cu lucrul și cu necazul. Și apoi totdeuna este bine, își gândea chinezul, că dacă este bărbatul muncitoriu și cu grije, femeia póte se fie și mai așa, cum a dat Dumneđeu.

Mătușa lui Petrișor, nana Stana, ea gândea altcum. Ea se măritase din dragoste după un tiner sêrac, dar frumos și voinic, de n'avea parochie în lume și-n țără.

Dragostea și frumseța dela o vreme sê mai trec, și nana Stana se urise de necaz și de sêrăciie încă până când i-trăia barbatul. Êr acum ȳca veduva era și mai necăjită.

De aceea îi-dicea lui Petrișor, că dacă voiesce sê se însore apoi mai nainte de tôte sê se uite se capete cu soția și niște avere, pentru-că banii sunt totdeauna buni, și omul cu bani este totdeauna einstit și vêdut în lume, și dacă este și mai așa.

Petrișor le asculta acestea în tótă ȳia; dar nu se lega de el. El scia una și bună, își aducea aminte, de ceea ce-i spunea popa Zamfir, pre când se afla dênsul în temniță, că la însurat, se caute omul, ca se-și afle „sacul petecul,” adecă se-și afle omul soția de sêma lui. Și Petrișor ca om muncitoriu și cu grije dorea sê-și capete și o soție muncitoare și cu grije.

El dicea așa, și-i spunea de multe ori și Martei și matușei sale. Este fără îndoelă bine se aibă omul și nêmurii bune; dar nêmurile, ca nêmurile: te lasă, și te părăsesc, când îți este lumea mai dragă. Nêmurile și rudenia cea mai bună a omului sunt mânil și mintea lui. Acestea doue nu părăsesc pre om nici odată: nici la bine, nici la rêu. . Bani êrăși sunt buni, când îi are omul; dar bani își pôte căștiga, și pôte avé tot omul cu grije și cu socotelă. Apoi bani adevêrați buni sunt numai aceia, pre cari și-i câștigă omul cu munca și cu strêdania lui. Bani și avere a avut și tata; dar sciți ce s'a întêmplat cu ei pre vremea, când eu sciam numai se cheltuiesc, și încă nu învățasem se câștig. Acum nu-mi mai trebuie mie banii nimênui, pentrucă este largă lumea, și eu v'am arêtat, că sciu cum se face, și cum se câștiga banul.

(Va urmă.)

D I V E R S E.

* **Convocare.** Conform §. 3 din reg. pentru reuniuni și conferințe învățătorești, precum și în conformitate cu concludul luat în adunarea ultimă a învățătorilor ortodocsi români din despărțemêntul B--Comloșului ȳinută în Pesac, se convôcă a IV-a adunare generală a învățătorilor din acest despărțemênt pe ȳia de 1/13 August a. c. și ȳilele următoare în Nereu.

Programa: 1) La 9 ore a. m. asistare în corpore la s-ta liturgie împreunată cu chemarea duchului sfânt. 2) Cuvênt de deschidere rostit de președintele reuniunii. 3) Constatarea membrilor prezenți și încasarea tacselor curente și restante. 4) Raportul biroului, al cassariului și al bibliotecariului și predarea acestora comisiunii censurătoare. 5) Prelegerea practică din socotă cu clasele inferiôre, de învățătoriu Petru Baranu din loc. 6) Prelegere practică din socotă cu clasele superiôre de inv. Petru

Avramuȳu din Toracul-Mare. 7) Cetirea disertăȳiunilor însinuate cu opt ȳile mai nainte de ȳinerea adunării. 8) Referada comisiunii censurătoare asupra rapôrțelor. 9) Constituirea biroului pe noul period de trei ani. 10) Fixarea locului și timpului pentru ȳinerea procsimei adunări a despărțemêntului. 11) Inchiderea adunării prin președinte. — B.-Comloșiu, la 28 Iunie 1893. P. M i u l e s c u, ppresbiter președinte. P e t r u B a r a n, notariul reuniunii.

* **Himen.** D-l Simeon Cornea cleric absolut și ales capelan în Repsig își celebrăză astăȳi cununia cu d-ra Ecatarina Iancu din Cinteiu în biserica ortodocșă română din Cinteiu. — D-l Ioan Stoianu cleric absolut din Firighaz își celebrăză astăȳi cununia cu d-ra Silvia Petroviciu din Pilul-mare, în biserica română ortodoxă din Pilul-mare. — Felicităm tine-rele pâruchi!

Publicaȳiuni.

Venerabilul Consistoriu gr. or. Oradan sub dto 4/16 Maiu a. c. Nr. 631. B. aprobând sentința scaunului protopresbiteral al Tincei dto 15/27 Febr. a. c. Nr. 130, enunțiată pe calea procesului edictal, prin care căsătoria încheiată la 12 Maiu 1874, în biserica gr. or. din Mersig între Samson Bochiș de ubicăȳiune necunoscută și Ana Derban din Mersig s'au desființat, acêstă jurstare — conform §-lui 124—127 din procedura matr. — se publică cu acea observare, că decă inctul în **termin de 45 de ȳile** dela acêstă publicare nu s'ar presenta, sentința va intra în valôre de drept.

Cefa, 12/24 Iunie 1893.

Oficiul protopresb. gr. or. rom. al Tincei:

Iosif Vessa, m. p.
protopresbiter.

—□—

Nr. 255/1893.

Procesul divorțial intentat pe cale edictală de cătră Nicolau Todoran din Carpenet contra soției sale pribegite Sofia Nica din Sêrbești, s'a provêdut cu sentință în forul al II-lea al Consistoriului gr. or. oradan cu datul 14/26 Iun. a. c. Nr. 649, și s'a terminat cu despărțire totală; cea ce conform §-lui 124 din Regulament, se aduce la cunoscința publică.

Beiuș, 25 Iunie 1893.

Vasiliiu Pap, m. p.
protop. Vascului.

C o n c u r s e.

Se escrie concurs pentru deplinirea definitivă a postului învățătoreșc din **Camna**, inspectoratul Șilindiei (cotul Arad), cu termin de alegere pe ȳia de **20 Iuliu 1893 st. v.**

Emoluminte anuale sunt: 1) În bani gata 205 fl. v. a. 2) 14 jugere de pământ arêtoriu până la finea anului curinte; êră dela anul nou 1894 pentru pământ alesul învățatoriu va primi dela comună bisericească 95 fl. v. a. 3) 7 orgii de lemne, din care va avea a încălȳi și sala de învățamênt. 4) Pentru scripturistică 4 fl. v. a. 5) Pentru curățitul școlei 6 fl. v. a. 5) Pentru conferință 6 fl. v. a. 7) cuartir liber cu grădioă de legumi.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți până la terminul susindicat a-și trâmite recursurile adju-

state conform regulamentelor prescrise, inspectorului cercual Acsentiu Chirila, la adresa comitetului parochial, având până la ziua alegerii a-se presenta în vr'o Duminecă séu sêrbătore la s-t'a biserică, pentru a-și arêta desteritatea în cânt și tipic.

Din sedința comitetului parochial gr. or. român, ținută la 20 Iunie 1893.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: ACSENTIU CHIRILA, m. p. inspector de școle.

—□—

Pentru deplinirea stațiunii învățătorești din **B. Lazur**, în tractul Vascului, cu termin de alegere pe **20 Iuliu v. a. c.**

Salariul constă din: a) bani gata 100 fl., b) bucate 12 $\frac{1}{2}$ cub. per 6 fl. 75 fl., c) lemne 6 stâng. per 8 fl. 48 fl., d) 2 holde pământ 15 fl., e) 100 porțiuni de fân per 30 cr. 30 fl., f) 100 fuiore per 10 cr. 10 fl., g) 100 litre păsulă 5 fl., h) venituri cantorale 20 fl. Suma 303 fl.

Recurenții sê-și trimită petițiunile proveđute cu documentele necesari până la terminul de mai sus, la subscrișul.

Beiuș, 24 Iunie 1893.

În conțelegere cu comit. par.

Vasilie Pap, m. p.
protopop.

—□—

Pre basa dispusețiunilor mai înalte, se deschide concurs pentru ocuparea postului de învățătore la școala gr. or. română de fete din **Fabricul Timișorei**, cu următorele emoluminte: 320 fl. și tot la cinci ani se redică salariul cu 50 fl. până la suma de 500 fl. 12 metrii lemne de ars — din care are a sê încălđi și școala; 10 fl. pașal de scris; 10 fl. pentru conferințele învățătorești și cuartir liber în edificiul școlei — una chiliă și culină.

Terminul de recurgere până la 24 Iulie v. a. c. Terminul de alegere este **25 Iulie v. a. c.** Recursele pentru acest post — adresate comitetului parochial — au a-sê subșterne Reverendisimului Domn Dr. Traian Putici, protopresbiter și inspector de școle în Timișóra-Fabric.

Doritorele de a ocupa acest post au sê documenteze: 1) Că sunt române de religia gr. or.; 2) Au a produce testimoniu din preparandie; 3) Testimoniu de calificațiune; 4) Testimoniu de moralitate; 5) Testimoniu de lucrul de mână; și 6) Testimoniu despre timpul de servițiu de până aci.

Timișóra-Fabric, 15/27. Iunie 1893.

P. Rotariu, m. p. *Traian Lungu, m. p.*
președinte. notar.

Cu consensul ppresb. Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școle.

—□—

Pe stațiunea învățătorească dela școala gr. or. rom. din comuna **Tarian**, inspectoratul Oradea-mare, se escrie concurs cu termin de alegere pe **25 Iulie (6 August) 1893.**

Emolumintele sunt:

1. Cuartir cu grădină de lęgumi. 2. În bani numărariu 75 fl. 3. Dela 88 numere de casa, câte una măsură bucate à 1 fl. 25 cr. 110 fl. 4. Pământ arătoriu 4 $\frac{1}{2}$ jug. à 20 fl. jugerul, 90 fl. 5. Venitele cantorali 30 fl. Dotațiunea afară de cuartir și grădină face 305 fl.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și adresate comitetului parochial din Tarian, sê se trimită subscrișului în Oradea-mare până în 23 Iulie v. a. c. având recurenții până la alegere sê se prezenteze în bi-

serica din comuna amintită, spre a-și arêta desteritatea în cânt și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și insp. școlar.

—□—

Pe stațiunea învățătorească dela școala gr. or. din comuna **Voivozi**, inspectoratul Orăđii-mari se escrie concurs cu termin de alegere pe **6/18 August.**

Emolumintele sunt:

1. Cuartir liber cu 4 jug. pământ intravilan arătoriu prețuit în 50 fl. 2. Dela 53 prunci obligați la școala de tôte ăilele câte 1 fl., 53 fl. 3. Dela 53 prunci obligați la școala, câte una măsură de cucuruz sfârmat 66 fl. 25 cr. 4. Dela 74 numere de case câte 25 cr. și câte $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz prețuite în 64 fl. 75 cr. 5. Dela 20 prunci de repetiție câte 50 cr., 10 fl. 6. ăile de lucru cu plugul 8 à 1 fl., 8 fl. 7. Pentru conferință și scrip-turistica 11 fl. 8. 3 orgii de lemne 15 fl. 9. Venitele cantorale 23 fl. 70 cr. de tot 301 fl. 70 cr.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. org. și adresate comitetului parochial din Voivozi, sê se trimită subscrișului în Oradea-mare, până în 3/15 August a. c. având recurenții până la alegere sê se prezenteze în biserica din comuna amintită, spre a-și arêta desteritatea în cânt și tipic.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și insp. școlar.

—□—

Pentru stațiunea învățătorească din comuna **Veherd**, inspectoratul Orăđii-mari, se escrie concurs cu termin de alegere **1/3 August a. c.**

Emolumentele sunt:

1. Locuința și intravilanul 50 fl. 2. Bani gata 53 fl. 3. Pământ arătoriu 6 $\frac{1}{2}$ jugere 75 fl. 4. 12 cubule grâu de pâne și 5 cubule de orz 92 fl. 5. Dreptul de pașiune computat în 6 fl. 6. Stólele îndatinat 25 fl. Suma totală 301 fl.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6. art. XVIII. din 1879, — adresate comitetului parochial din Veherd, sê se trimită subscrișului în Oradea-mare, până inclusive, 29 Iulie v. a. c. având recurenții în vreo Dumineca, ori sêrbătore, a-se presenta în biserica din loc, spre a-și arêta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și insp. școlar.

—□—

Nr. 300/1893.— F. G.

Spre conferirea de stipedii nóue, din „**fondațiunea Gozdu**” pe anul scolaric 1893—4, pentru studiile dela facultățile mai înalte se escrie concurs, cu următorele condițiuni:

1. Concurenții sê documenteze cu documente originali séu autenticate de notariul public, că sunt fii de cetățeni ungari și sê țin de biserica ortodocsă română și studieză la vr'un institut public din patrie cu succes bun, cea-ce frecventanții dela gimnasii se documenteze cu atestatul despre anul scolaric 1892—3, ér cei dela facultăți cu indicele despre tôte cursurile ascultate, și în fine se documenteze, că nu sunt în stare a sê susținé la studii din averea proprie séu a părinților lor.

2. Cei ce vor sê studieze la vr'un institut afară din patrie, aũ se-și exopereze concesiunea ministerială.

3. Petițiunile înștruate cu toate documentele necesari sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunii lui Gozdu (Budapest, Király-u. 13.) până la 1 August, a. c. st. nou.

Cu acesta ocaziune se provocă foștii stipendisti ca se arăta rezultatul studiilor din anul scolastic 1892—3 până la 1 August, a. c. st. n., căci altcum li-se va sista stipendiul.

Petițiunile sosite după terminul susindicat, seu acelea cari nu sunt înștruate cu documentele amintite în concursul present, nu se vor lua în considerare, ci se vor returna din oficiu.

Din ședința reprezentanței fundațiunii lui „Gozdu“, ținută la 19/25 Martie 1893.

Estrădat prin :

Georgie Szerb, m. p.

notaria.

—□—

Pentru stațiunea de învățător la școala confesională gr. or. română din Parța, (cottul Timiș) se escrie concurs cu termin de alegere pe Dumineca din 11/23 Iulie a. c.

Emolumente anuale sunt:

1. În bani gata 350 fl. v. a., pentru conferință 5 fl. v. a., pentru scripturistică 5 fl. v. a., pentru servitor 8 fl. v. a. 2. 4 iugere de pământ și o grădină în estensiune de 600⁰□, cari alegându-le va folosi în tot timpul cât vor fi în posesiunea comunei noastre bisericesci și după cari va ave a suporta toate dările. 3. 4 orgii de lemne, din care are a-se încălzi și sala de învățământ. 4. Dela înmormântari, unde va fi poftit 50 cr. 5. Afară de aceste venite va mai primi un relut anual pentru cuartir în sumă de 25 fl. v. a., având singur a-se îngriji de acela.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc, au a subșterne documentele lor, adresate comitetului parochial din Parța, Prea Onoratului Domn protopresbiter și inspector școlar Dr. Traian Putici în Timișóra-Fabric. Dela recurenți se mai recere, ca se dovedescă că sunt apți a înființa și conduce cor vocal.

Competenții vor avea a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Se observă, că alegându-se un individ fără examen de calificațiune, nepotându-l depune în restimp de un an, alegerea i-se va considera de nimicită și se va escrie concurs nou.

Din ședința comitetului parochial gr. or. român, ținută la 27 Maiu v. 1893.

Nicolae Groza, m. p. *Nicolae Micluța, m. p.*

președ. comit.

not. com. par.

Cu consensul ppresb.: Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școle.

—□—

Se escrie concurs pentru deplinirea definitivă a postului învățătoresc din Cladova, inspectoratul Radnei (comitatul Aradului), cu termin de alegere pre ziua de 20 Iuliu 1893. st. vechiu, adecă pre ziua de Ș. pro-roc Ilie.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) În bani gata din spesele cultului suma de 304 fl. v. a. b) Interesele de după un capital de 613 fl. v. a. dela V. Consistoriu 24 fl. v. a.: suma 328 fl. v. a. c) În natură 6 orgii de lemne din care va ave a încălzi și sala de învățământ. d) Cuartir liber și gradină pentru legumi. e) Arênda anuală de 8 fl 10 cr. v. a. dela co-

mună pentru pământul învățătoresc, carele comuna îl folosește de pășune, având apoi învățătorul a-i solvi contribuția. f) Dreptul de pășune de după 1/2 sesiune, seu de nu va ave vite, rebonificarea în bani, având și aci învățătorul a solvi contribuția. g) Lemne din pădurea comunei de după 1/2 sesiune.

Pentru aceste emoluminte, învățătorul ales, va fi îndatorat a purta și oficiul cantoral și curatoratul. — Era dela înmormântari unde va fi poftit va capeta 50 cr. v. a.

Dela recurenți se cere se producă testimoniu preparandial, de calificațiune și de limba maghiară; apoi cel puțin de a 2-a clasă gimnasială ori civilă. În lipsa celor cu calificațiunea recerută mai sus, — se primesc și cei cu mai puțină calificațiune; — eră la cas când nu vor recurge indiviđi calificați, se primesc și preparanđi absoluiți; dar alegerea acestora se socote de nimicită în cazul decă la terminul procsim al esamenelor de calificațiune, nu se va califica, și se va deschide concurs nou.

Dela recurenți se poftesce ca nainte de alegere în vre-o Duminecă seu sârbătoare se se presenteze în s-ta biserică gr. or. română din Cladova, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Recursele astfel înștruite și adresate comitetului parochial în Cladova până inclusive în presera alegerii sunt a se trimite Multonoratului domn Iosif Vuculescu inspector cercual de școle în Șoimos per Radna (cottul Arad) cele mai târziu întrate nu se vor lua în considerațiune.

Pentru comitetul parochial:

Michael Jurca, m. p.

preș. com. par.

În conșelegere cu mine: IOSIF VUCULESCU, m. p. inspector de școle.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. de fete din Belinț, se escrie concurs cu termin de alegere pe 25 Iulie (6 August) a. c. pre lângă următoarele emolumente:

a) în bani 300 fl.; b) pentru conferințe și scripturistică 10 fl.; c) 24 metri de lemne. din cari se va încălzi și școala; și d) locuință liberă cu grădină.

Recurentele se-și trimită recursele lor cuvincios ajustate, părintelui protopresbiter George Créciunescu în Belinț per Kiszetó; și se se presenteze vr'o odată în biserică locală, spre a-și arăta desteritatea în ritualele bisericesci.

Belinț, în 30 Maiu (11 Iuniu) 1893.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu: G. CRECIUNESCU, m. p. prott. și inspector școlar.

—□—

Pentru ocuparea postului de capelan temporal, sistemisat cu conclusele Venerabilului Consistoriu eparchial aradan dto 18/30 Martie a. c. Nr. 914/1893, dto 7/19 Maiu, a. c. Nr. 1976/1893, și dto 7/19 Maiu a. c. Nr. 1989/1893, pe lângă actualii preoți din Pauliș, Dimitrie Panea și Zamfir Conopănu, se escrie concurs cu termin de 30 de zile delo prima publicare.

Dotatiunea alegându-lui capelan va consta din câte jumetate din venitul parochial a fie-căror din cele două parochii esistente în Pauliș, și adecă din jumetatea venitului parochial din parochia preotului D. Panea și din jumetatea venitului din parochia preotului Z. Conopănu.

Alegându-lui capelan, după mórtea ori-căruia dintre cei doi preoți Panea și Conopănu urméză de paroch, pentru acea parochie.

Dotățiunea și clasificarea postului de capelan s'a statorit în ședința comitetului parochial dela 23 Aprilie a. c. în cotelegere cu ambii preoți și cu protopopul tractual, și anume:

1. Din venitul parohiei preotului D. Panea ce s'a statorit în suma de 784 fl. pe jumătate 392 fl.

2. Din venitul parohiei preotului Z. Conopanu ce s'a statorit în suma de 907 fl. pe jumătate 453 fl. 50 cr.

Suma 845 fl. 50 cr.

În conformitatea dotațiunei statorite deci, postul de capelan se clasifică de clasa primă.

Recursele ajustate cu documente originale de calificățiune și adresate comitetului parochial din Pauliș, sunt a-se trimite oficiului protopresbiteral al Radnei. Recurenții au a-se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătore, însă numai o unica dată, și cu observarea §-lui 18 din Regulamentul pentru parohii, în comuna susatinsă, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală în s. biserică de acolo.

Pauliș, din ședința comitetului parochial, ținută în 13/25 Iunie 1893.

Comitetul parochial.

În cotelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopresbiterul Radnei.

—□—

Conform conclusului Venerabilului Consistoriu eparochial aradan dto 18/30 Martie 1893. Nr. 944/1893, pentru deplinirea definitivă a parohiei vacante de clasa a III-a din **Soborșin**, protopopiatul Radnei, se escrie concurs cu termin de **30 de zile dela prima publicare**.

Emolumintele sunt:

1. Venitul în bani după pământul preoțesc 50 fl., 2. Venitul în bani după birul preoțesc 150 fl., 3. Venitul stolar dela înmormântări 120 fl., 4. Venitul dela cununii 80 fl., 5. Venitul stolar dela botezări 10 fl., 6. Venitul dela umblarea cu crucea 10 fl., 7. Venitul molitvei dela S. Paști 10 fl., 8. Alte accidentii 20 fl. Suma 450 fl.

Doritorii de a recurge la această parohie vor avé a produce documinte pentru parohiele de clasa a treia, având recursele adresate comitetului parochial din Soborșin a le subșterne oficiului protopopesc din Radna până la 20 Iulie v. a. c., érá sub durata concursului, cu stricta observare a dispozițiunei §-lui 18 din Regulamentul pentru parohii în vre-o Duminecă ori sârbătore vor avé a-se presenta în biserică din Soborșin spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Soborșin, din ședința comitetului parochial, ținută la 4 Iunie, 1893.

Comitetul parochial.

În cotelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopresbiterul Radnei.

—□—

Prin mórtea preotului Manasie Neiculescu devenind vacantă parohia de clasa a III-a din **Toc**, protopresbiteratul Radnei, se escrie concurs pentru deplinirea ei, cu termin de **30 de zile dela prima publicare**.

Emolumentele anuale sunt:

1. Venitul de arândă după pământul preoțesc 40 fl., 2. Venitul birului preoțesc 200 fl., 3. Venitul stolar dela funcțiuni 150 fl. 4. Alte accidentii 40 fl. Suma 430 fl.

Recursele provédute cu documente de calificățiune, adresate comitetului parochial din Toc, sé se subșternă oficiului protopresbiteral din Radna; având recurenții a-se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătore, cu observarea

§-lui 18 din Regulamentul pentru parohii, în comuna susatinsă, spre a-și arăta în s. biserică de acolo desteritatea omiletică și rituală.

Toc, din ședința comitetului parochial, ținută în 3 Iunie 1893.

Comitetul parochial.

În cotelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopresbiterul Radnei.

—□—

Pentru deplinirea postului învățătoresc dela școlă confesională gr. or. română din comuna **Selișce**, (cottul Arad, inspectoratul Totvaradia) cu termin de alegere computat cu **30 de zile dela prima publicare**, pre lângă următoarele emoluminte:

1. Salariu bănesc 125 fl. v. a. 2. pentru conferință 10 fl. 3. 41 cub.metri de lemne, din cari este a-se încălzi și școlă. 4. 8 h.-litre grâu, 8 hlt. cucuruz. 8¹/₂ măji mētrice fēn în natură, locuința liberă cu grădină și ștalog pentru vite. Întreg salariul computat în bani e 318 fl. 50 cruceri.

Recursele sunt a se subșterne Pré On. Domn protopresbiter și inspector școlar Vasile Beleş în Radna, având recurenții a sé presenta în vre-o Duminecă ori sârbătore în S. Biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituali.

Selișce, 21 Maiu (2 Iunie) 1893.

Iosif Cimponeriu, m. p.

Ioan Cristea, m. p.

președintele comit.

not. com.

În cotelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopop și inspect. școlar.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Comitetul parochial rom. gr. or. din **Șimand**, publică licitațiune minuendă pentru repararea interioară și esterióră a bisericei, cu termin pe **20 Iuliu (1. August) 1893 a. m.**

Prețul de esclamaré este ficsat la 245 fl. v. a.

Doritorii de-a întreprinde acest lucru, — numai de zidariu — sunt poftiți a-se presenta pe ziua fixată la fața locului. E de observat că lucrările, numai după aprobarea contractului reciproc, de cătră Venerabilul Consistoriu diecesan, se vor puté efeptui.

Șimand, la 24 Iunie 1893 st. v.

Macsmilian Leucuța, m. p.

Ioan Volentiru, m. p.

președ. com. par.

notariul comit.

—□—

Pentru repararea Bisericii gr. or. române din comuna **Pauliș**, comitatul Arad, pe basa specificării și preliminarului de spese aprobat de Veneratul Consistoriu sub Nr. 2580 d. c. se escrie licitațiune minuendă pe ziua de **1 August a. c. st. n. la 10 ore** înainte de amēdi în localitatea școlēi de băeți din loc.

Prețul de esclamaré e 965 fl. 80 cr.

Comitetul parochial își rezervă dreptul a primi de întreprinđetor în care va avé mai mare încredere.

Condițiunile de reparare, specificațiunea, și preliminarul se pot vedé în ori ce și la subșterisul oficiu parochial.

Pauliș, la 20 Iunie (2 Iuliu) 1893.

Nica Mustețiu, m. p.

Zamfir Conopanu, m. p.

președ. com. par.

conducătorul of. par.

—□—